

ЮВІЛЕЙ

Анатолій Юхимович
РОМАНЕНКО

Нещодавно відзначив 85-річний ювілей радник директора Українського наукового центру радіаційної медицини АМН України, академік НАМН України, член-кореспондент РАМН, академік Міжнародної академії наук, академік Академії архітектури та будівництва України, доктор медичних наук, професор Анатолій Юхимович Романенко.

У 1954 р. він закінчив лікувальний факультет Дніпропетровського медичного інституту. На початку працював асистентом кафедри нормальної анатомії ДМІ, потім лікарем-педіатром, хірургом, головним лікарем Ново-Покровської центральної районної лікарні Дніпропетровської області. У 1963–1975 рр. був завідувачем Дніпропетровського міського та обласного відділів охорони здоров'я. Потім його було призначено на посаду міністра охорони здоров'я України.

Невдовзі після катастрофи на Чорнобильській АЕС у 1989 р. він узяв активну участь в організації Всесоюзного наукового центру радіаційної медицини і очолив його. Під керівництвом А.Ю. Романенка і завдяки його організаційному таланту

НЦРМ АМН України протягом кількох років перетворився на провідну установу світового рівня, де здійснювалися наукові дослідження, що мали величезне значення для охорони здоров'я населення, яке постраждало від Чорнобильської катастрофи. Десятки тисяч хворих отримали і отримують тут необхідну медичну допомогу.

Нині Анатолій Юхимович є радником директора Наукового центру радіаційної медицини НАМН України.

Період його роботи в Дніпропетровській області та Міністерстві охорони здоров'я України був ознаменований низкою починів і програм щодо вдосконалення сільської охорони здоров'я, розвитку мережі медико-санітарних частин у промислових регіонах республіки, створення мережі сучасних центральних районних то обласних клінічних лікарень. Так, за час роботи А.Ю. Романенка у Дніпропетровській області було збудовано 22 типових лікарні для сільського населення. Одним із пріоритетів у розвитку бази охорони здоров'я стало широке будівництво дитячих лікарень, пологових будинків, госпіталів для інвалідів Великої Вітчизняної війни. Особлива увага приділялася вдосконаленню та розширенню структури науково-дослідних установ.

Кандидатська та докторська дисертації А.Ю. Романенка були присвячені аспектам абдомінальної хірургії. Однак після вибуху на ЧАЕС у квітні 1986 р. перед ним постали принципово нові організаційні наукові питання. З перших днів аварії, разом з інтенсивними зусиллями щодо медичного забезпечення потерпілого внаслідок катастрофи населення, А.Ю. Романенко висунув і реалізував ідею створення великого спеціалізованого центру, здатного гарантувати надання висококваліфікованої клінічної допомоги за основними напрямками радіаційної медицини, а також забезпечити науковий супровід одержуваних даних і прогнозування в новій медико-соціальній площині.

Академік А.Ю. Романенко входить до проблемної комісії «Медичні проблеми аварії на ЧАЕС» МОЗ та НАМН України, він голова Центральної міжвідомчої експертної ради із встановлення причинного зв'язку хвороб, інвалідності та смерті з

дією іонізуючого випромінювання та інших шкідливих факторів внаслідок аварії на Чорнобильській АЕС; член наукової ради з теоретичної та практичної медицини Президії Академії медичних наук України; член вченої ради Міністерства охорони здоров'я України, член спеціалізованої вченої ради «Гігієна, соціальна організація охорони здоров'я» при Українському державному медичному університеті; директор Центру співробітництва ВООЗ стосовно мережі медичної готовності та допомоги при радіаційних аваріях; представник України в ЄС із питань імуногематології і трансфузіології. Багато часу Анатолій Юхимович приділяє розгляду наукових доробок у спеціалізованих журналах. Зокрема він входить до редакційної ради «Міжнародного журналу радіаційної медицини», журналу «Український медичний часопис» і збірника «Проблеми радіаційної медицини».

Він автор понад 300 наукових публікацій, у тому числі 9 монографій з питань загальної хірургії, соціальної гігієни та організації охорони здоров'я, радіаційної гігієни, радіобіології. Широко відомі його основні наукові праці: «Проблеми та організаційні принципи охорони здоров'я в умовах великих комунальних аварій на атомних електростанціях з позицій аналізу медичних наслідків Чорнобильської катастрофи» (1999 р.); «Ефективність організаційних заходів з мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи» (1999 р.); «Біологічні ефекти низьких доз опромінення» (1999 р.); «Радіаційна медицина в об'єктивній оцінці наслідків Чорнобильської катастрофи» (2000 р.); «Critical Assessment of Efficiency of Immediate Intervention» // 8th [Coordination] Meeting of World Health Organization Collaborating Centres in Radiation Emergency Medical Preparedness and Assistance Network, REMPAN. Chilton, Oxon, United Kingdom, 2002; «The State of the Urgent Service for Radiation Accidents in Ukraine», там же; «Leukemia: results of a two year feasibility study». Romonenko A. Ye. Beebe G. W., Bebeshko V. G. et al. In: Health effects of Chornobyl Accident: Monograph in 4 parts/Ed, 2003.

Академік А. Ю. Романенко зробив величезний внесок в радіологію як керівник спільного українсько-американського проекту з вивчення лейкемії в учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, який здійснюється НЦРМ НАМН України та

Національним Інститутом раку США за між-державною угодою між нашими країнами в галузі мінімізації наслідків цієї катастрофи.

За свої наукові досягнення академік А. Ю. Романенко нагороджений 12 державними нагородами, серед яких орден «Знак пошани», три ордени Трудового Червоного прапора, орден Жовтневої революції та 9 медалей. Його відзначено Почесною грамотою Президії Верховної Ради УРСР і Почесною грамотою Верховної Ради України.

Вітаючи вельми шановного Анатолія Юхимовича з поважним ювілеєм, щиро зичимо йому незмінної бадьорості, творчих успіхів у здійсненні планів на користь здоров'я людей.

*Колектив Наукового центру радіаційної
медицини НАМН України*

*Колектив ДУ «Інститут медичної радіології
ім. С. П. Григор'єва НАМН України»*